

Súd: Okresný súd Trnava  
Spisová značka: 19P/48/2013  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2513206889  
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 06. 2014  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Macášková  
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2014:2513206889.4

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou JUDr. Danou Macáškovou, vo veci starostlivosti o maloletého: D. M., C.. XX.X.XXXX, bytom u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, dieťa rodičov: matky - D. M., C.. XX.X.XXXX, S. H. M. XXXX/XA, N., a otca - B. M., C.. XX.X.XXXX, S. S. XXX/XX, Č., o zmenu výchovného prostredia, takto

### rozhodol:

Návrh sa zamieťa.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Otec je povinný zaplatiť náhradu trov konania štátu vo výške 487,52 eur Okresnému súdu Trnava, do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

### odôvodnenie:

Otec sa svojím návrhom doručeným Okresnému súdu Piešťany dňa 22.5.2013 domáhal vydania rozhodnutia, ktorým súd zmení rozhodnutie Okresného súdu Piešťany zo dňa 22.10.2009 č.k. 5C/428/2008-75 v časti týkajúcej sa úpravy práv a povinností k maloletému D. tak, že maloletého zverí do jeho osobnej starostlivosti a matku zaviazhe prispievať na výživu maloletého sumou 60,- eur mesačne. Zároveň navrhoval upraviť styk matky s maloletým D..

Uznesením č.k. 5P/42/2013-4 zo dňa 21.6.2013 Okresný súd Piešťany preniesol miestnu príslušnosť v predmetnej veci na Okresný súd Trnava. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 24.7.2013.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, znaleckým dokazovaním znalca z odboru psychológia, oboznámením sa s listinnými dôkazmi a to správou Základnej školy Hlohovec zo dňa 2.10.2013 a zistil nasledovný skutkový stav:

Otec uviedol, že naposledy boli upravené práva a povinnosti k maloletému v súvislosti s rozvodom manželstva v konaní vedenom na Okresnom súde Piešťany č. k. 5C/428/2008, rozsudkom zo dňa 22.10.2009, s matkou maloletého D. majú tri deti, na čas po rozvode bola maloletá C. a maloletý D. zverený do osobnej starostlivosti matky a maloletý B. bol zverený do jeho osobnej starostlivosti. Matke bol zverený ešte maloletý W., ktorý sa narodil počas trvania ich manželstva, ale následne bolo úspešne zapreté jeho otcovstvo voči maloletému W.. Matka má teda ešte ďalšiu vyživovaciu povinnosť.

Maloletý B. bol po rozvode stále u neho, s matkou sa nestretával, nakoľko táto nemala o neho záujem, maloletý D. býval od piatku až do pondelka rána u neho, kedy si ho v piatok brával od matky, potom

ako prišiel zo škôlky, v pondelok ho zaviedol rovno do škôlky, bolo to skoro každý víkend. Takto to fungovalo od právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva, keďže do právoplatnosti rozsudku mu ho odmietla matka dávať. Aby dosiahol aspoň to, aby mu matka maloletého D. dávala, súhlasil s uzavretím rodičovskej dohody a s úpravou styku, vtedy sa pýtal deti s kým chcú byť, maloletý B. sa rozhodol, že bude bývať s ním, maloletá C. chcela byť v meste, tak zostala s matkou a maloletý D. bol ešte malý, mal vtedy len rok, on ho dovtedy sám vychovával, matka nemala záujem, záujem prejavila až keď prebiehalo súdne konanie o rozvode manželstva a úprave práv a povinností. V priebehu konania o rozvod manželstva bol do konania pribratý i súdny znalec za účelom zisťovania komu je lepšie zveriť maloleté deti, nakoľko bolo treba robiť opakovaný znalecký posudok a matka mu odmietla maloletého dávať, súhlasil s rodičovskou dohodou. Vtedy matke povedal, že keď maloletý trochu vyrastie bude sa domáhať jeho zverenia. Takéto stretávanie s maloletým t. j. od piatku do nedele sa realizovalo až do podania predmetného návrhu teda do mája 2013, odvtedy sa už stretávanie s maloletým D. realizuje v zmysle rozsudku teda každý nepárny týždeň od piatku do nedele, nakoľko matka s iným stretávaním už nesúhlasí. Počas letných prázdnin 2013 to bolo tak, ako to je upravené v rozhodnutí, pred tým teda v roku 2010 až 2012 bol maloletý počas celých letných prázdnin u neho, možno si ho zobrala na jeden týždeň počas prázdnin. K tomu, aby podal tento návrh ho požiadal sám maloletý D., keďže má veľmi dobrý vzťah s bratom B. a s ním, deti chcú byť s ním, u matky nechce bývať.

Otec ďalej uviedol, že býva v rodinnom dome, v ktorom s nimi býva i jeho matka, spolu s matkou sú podielovými spoluvlastníkmi v jednej polovici, nikto iný tam už nebýva. Jeho matka je na dôchodku, poberá starobný dôchodok. Je zamestnaný ako výrobný pracovník s priemerným čistým mesačným zárobkom 800,- až 900,- eur, okrem tohto príjmu iný príjem nemá. Vlastní ešte nejaké pozemky. Iné vyživovacie povinnosti okrem uvedených troch detí nemá. Maloletý D. navštevuje 1. ročník ZŠ v Hlohovci, z Červeníka do Hlohovca je asi 7 km. V Červeníku majú základnú školu, bol sa informovať, riaditeľka mu povedala, že by bol prijatý do školy. B. navštevuje 9. ročník ZŠ v Červeníku.

Splnomocnený zástupca matky uviedol (v priebehu konania bolo plnomocenstvo vypovedané), že predmetný návrh považuje za nedôvodný. Skutočnosť, že maloletý má sám záujem byť s otcom nie je pravdivá, maloletý sa pred matkou vyjadril, že otec ho stále nahovára, aby žil s ním, podľa ich názoru, hlavným dôvodom podania tohto návrhu je skutočnosť, že otec si dobrovoľne neplní vyživovaciu povinnosť voči maloletému D. a dcére C., bolo začaté exekučné konanie. Matka býva s deťmi a so svojim druhom v 3-izbovom byte v Hlohovci, býva tam ešte jej maloletý syn W., ktorého má s iným mužom, v súčasnosti je zamestnaná na trvalý pracovný pomer. Matka nepopiera, že otec má s maloletým D. dobrý vzťah, nevidí však dôvody na zmenu výchovného prostredia. Nie je pravdou, že matka by neprejavovala záujem o deti.

Matka uviedla, že maloletému D. vysvetlila, čoho sa otec domáha a dala mu otázku, aby sa rozhodol s kým chce bývať a on povedal, že tu (u nej) býva a nevie odpovedať na otázky, ktoré mu otec dáva. Maloletého dávala otcovi na základe dohody i mimo času ako bolo upravené v rozsudku, ale teraz vidí, že sa to otočilo proti nej, teraz dodržiava dobu stanovenú v rozsudku. Čo sa týka B., nie je pravdou, že nemá záujem sa s ním stretávať, v roku 2010 bola so všetkými deťmi na výlete v Bratislave, v roku 2011 boli na chate v Častej. Čo sa týka maloletého B. má sa s ním stretávať každý páry týždeň od piatku do nedele, takto sa to však nerealizuje pretože máva zápasy a to každý víkend, takže nemôže byť s ním a keď chce prísť, musí si to zosúladiť lebo chodí do práce, robievala cez víkendy, teraz asi mesiac je to tak, že cez víkendy nerobí, teda nedalo sa to vždy prispôbiť. Nie je pravdou, že by o neho nemala záujem, komunikujú cez Facebook. Všetky deti majú medzi sebou dobrý vzťah, majú sa radi.

Na otázku súdu, či jej niekedy D. povedal, že by chcel byť s B.? Matka uviedla: „Nie, nikdy to nespomenul. Povedal mi to len raz, bolo to po podaní tohto návrhu, bolo to v súvislosti s tým, že otec sa na neho pýtal.“

Na otázku súdu, či je pravdou, že maloletý od otca nechce ísť, že ho matka musí na silu brať? Matka uviedla: „Nie je to pravda, teraz plakal, pretože otec mu kúpil darček, ale mu ho nedal.“

Matka ďalej uviedla, že od 1.6.2014 je nezamestnaná, keď jej skončil pracovný pomer, ktorý bol uzavretý na dobu určitú, odvtedy je evidovaná na úrade práce, našla si novú prácu, od 1.7.2014 nastupuje ako zdravotná sestra v zariadení pre seniorov v Hlohovci HUMANIT.

K výpovedi matky otec uviedol, že je pravdou, že neplatil určitý čas výživné, nakoľko bol chvíľu nezamestnaný, povedal jej, že jej to doplatí.

Zo správy Základnej školy Hlohovec zo dňa 2.10.2013 súd zistil, že maloletý D. je žiakom prvého ročníka, dochádzku na vyučovanie má dobrú, pravidelne sa pripravuje na vyučovanie, do školy chodí čisto oblečený, vždy má desiatu a všetky pomôcky ktoré na vyučovanie potrebuje. V škole sa slušne správa. Matka veľmi dobre spolupracuje s triednou učiteľkou, zaujíma sa pravidelne o výchovno - vyučovacie výsledky svojho syna. Rodinné prostredie v ktorom maloletý vyrastá má kladný vplyv na jeho vývoj.

Súd pribral do konania znalca z odboru psychológia, ktorého úlohou bolo vypracovať znalecký posudok v ktorom posúdi vzťah rodičov k maloletému D.; vzťah maloletého D. k rodičom; vývin a vývoj maloletého v súčasnom výchovnom prostredí (u matky); či je v záujme maloletého zmena výchovného prostredia tak, že bude zverený otcovi; vzťah maloletého so súčasným partnerom matky.

Zo záveru znaleckého posudku č. 43/2013 zo dňa 17.1.2014 znalca PhDr. X. S. súd zistil, že maloletý vykazuje vzťah k obom rodičom ako rovnako intenzívny, má vytvorený pozitívny citový vzťah k obom rodičom. Vo vzťahu k matke je tohto času viac kritický, má pocit, že matka mu nevenuje dostatok pozornosti a taktiež sa ťažšie vpravuje do hierarchie rodinného systému u matky. Uvedené však nepoukazuje na oslabenie citovej väzby maloletého voči matke, jedná sa skôr o problematiku v súvislosti s právami a povinnosťami maloletého v rámci výchovného usmernenia zo strany matky. Maloletý sa vyjadril, že ľúbi všetkých, pričom najradšej má mamu, potom brata B., otca, sestru C. a matkinho druha M.. S nevlastným bratom W. má rivalizujúci vzťah. Uvedená rivalizácia vzniká aj na základe toho, že maloletý má pocit, že keď W. niečo zle spraví, tak je za to on potrestaný od matky, resp. sa W. vyhovori na neho alebo ho provokuje a on je potom ten, čo je za to zodpovedný.

Rodičia maloletého majú vytvorené pozitívne citové väzby k maloletému. Je však možné pozorovať, že otec maloletého je tohto času viac preferovaný zo strany maloletého aj na základe toho, že s maloletým trávil čas najmä počas víkendov a prázdnin, kedy maloletý nie je tak zaťažený povinnosťami a s otcom majú možnosť vo veľkej miere realizovať činnosti spojené s hrou, čo je pre maloletého aj vzhľadom k jeho veku oceňované a výrazne pozitívne prijímané. Taktiež aj povinnosti ako napríklad postarať sa alebo sa hrať s mladším nevlastným bratom, tak ako to má u matky, tak u otca tomu nie je vystavovaný. U otca je viac v centre pozornosti sú na neho kladené menšie požiadavky, čo je ale pochopiteľné keďže sa jedná o víkendy a prázdniny. V aktuálnom psychickom stave maloletého nezaznamenáva odchýlky emočného a sociálneho vyspievania, ani symptomatológiu, ktorá by potvrdzovala možné neadekvátne výchovné podnecovanie dieťaťa, či zanedbávanie jeho výchovnej stimulácie.

Bývanie u matky maloletý hodnotí tak, že sa mu tam moc nevenujú, maloletý túži po väčšej pozornosti zo strany matky, matku má rád, ale chcel by byť viac v centre jej pozornosti. Bývanie u otca hodnotí tak, že u otca mu je lepšie, popisuje rôzne situácie v ktorých má dominantnú pozíciu. Maloletý nevníma, že by u otca mal nejaké prekážky v rámci jeho vlastnej realizácie, má pocit väčšej slobody a nemusí sa podriaďovať rodinnému systému a hierarchii ako keď je u matky.

K predmetnej veci sa maloletý vyjadril tak, že by chcel bývať u otca, lebo mu je tam lepšie. Síce má rád rodičov rovnako, ale u otca mu je lepšie aj preto, že brat B. chodí iba niekedy večer von, inak sa hrajú rôzne spoločenské hry. Na otázku odkedy si začal uvedomovať, že chce bývať u otca, ako je to dlho, čo to tak pociťuje, maloletý uviedol, že od piatku (posledný piatok pred vyšetrením) chce bývať u otca, že vtedy na to prišiel, vtedy mu aj otec hovoril, že sa nemá báť to povedať.

V hodnotení rodičov dominuje v aktuálnom stupni vývinu maloletého preferovanie rodiča, ktorý je viac povoľujúci a menej kritický vo výchove, resp. sa prikláňa k rodičovi, ktorý je viac odmeňujúci vo vzťahu. Takého hodnotenie je menej stabilné a ľahko ovplyvniteľné v čase a neodzrkadľuje hlbšiu citovú a sociálnu potrebu maloletého.

Znaleckým vyšetrením znalec zistil, že v záujme maloletého nie je potrebná zmena výchovného prostredia tak, aby bol zverený do osobnej starostlivosti otcovi. Maloletý je aj vzhľadom k fyzickému veku v rozhodovaní nezrelý, uprednostňuje pôžitky a hravosť pred zodpovednosťou a povinnosťami, čo však nie je výnimočné vzhľadom k jeho veku, ale nebolo by vhodné to uprednostňovať pri riešení

prejednávanej veci. Znaleckým vyšetrením nezistil, že by výchovné prostredie maloletého bolo nejakým spôsobom narušené, taktiež aj citové väzby k matke sú pevné a významné. Maloletý má rovnako vybudované citové väzby aj k otcovi a v rámci vývinu maloletého je potrebné, aby mohli byť realizované v rámci ich styku. Vzhľadom k tomu, že maloletý je toho času prvákom základnej školy, jeho zručnosti v sebaobsluhy sú vzhľadom k jeho veku limitované, je ešte stále odkázaný vo veľkej miere na zabezpečovanie starostlivosti a kontroly zo strany dospelého. Nepovažoval by za správne aj vzhľadom k pracovnej zmene otca maloletého (jeden týždeň ráno, jeden týždeň poobede a jeden týždeň nočné), aby celá starostlivosť o maloletého bola v kompetencii 15-ročného brata, resp. starej matky. Je pravdou, že i matka pracuje na zmeny, ale s druhom to majú zabezpečené tak, že je vždy zabezpečené, aby maloletý mohol byť pod dohľadom dospelšej osoby. V prípade, že maloletý bude aj v budúcnosti prejavovať reálny záujem bývať v spoločnej domácnosti s otcom, navrhuje, aby od druhého stupňa, resp. od 6. ročníka základnej školy býval v spoločnej domácnosti s otcom. V tomto veku je už dieťaťa samostatnejšie a dokáže vo väčšej miere prevziať zodpovednosť za seba.

Maloletý vníma rodinný systém ako súdržný, nevykazuje potrebu začleniť osobu priateľa matky, resp. ho včleňovať do rodinného systému. Aj napriek tomu, že sa v rámci vyšetrenia opakovane vyjadruje pozitívne o druhovi matky, je možné v rámci vyšetrenia pozorovať, že primárne vzťahy zastúpené jeho rodičmi osobne, sú pre maloletého tohto času nenahraditeľné a nepotrebuje ich kompenzovať inými osobami, aj keď pre maloletého blízkymi, ale nie natoľko ako vzťahy s matkou a otcom.

Otec sa k znaleckému posudku vyjadril tak, že trvá na predmetnom návrhu, je toho názoru, že na maloletého je nátlak zo strany matky, potom ako prišiel znalecký posudok matka sa maloletému začala vyhrážať za to, že povedal, že ich ľúbi a že chce byť s nimi, začala sa mu vyhrážať, že mu už nič nekúpi a že s ním skončila. Maloletý je v starostlivosti stále trvá na tom, že chce byť s ním so svojim bratom B..

Matka k znaleckému posudku uviedla, že súhlasí so záverom znaleckého posudku, že nie je potrebná zmena výchovného prostredia. Maloletý má i dobrý prospech v škole, bude vyznamenaný so samými jednotkami. Je pravdou, že maloletý býva s ňou, otca navštevuje v rámci vymedzeného času, vychádza otcovi v ústrety, maloletý je tam aj dlhšie časovo ako by mal byť, keď to otcovi nevyhovuje tak si víkendy aj vymenia, vedia sa dohodnúť, myslí si, že maloletý je spokojný.

Nie je pravdou, že by na maloletého robila nejaký nátlak, vôbec ho nezaťažuje s touto vecou, ani ho neinformuje čo sa robí, ani mu nehovorila o psychológovi - znalcovi, dozvedel sa to až od otca. Na maloletého netlačí, rozprávali sa však o tom, jediná jej otázka na maloletého bola, či chce ísť k otcovi, povedala mu svoj názor, že nechce, aby išiel bývať k otcovi, a on povedal, že bude bývať u maminky a tatinovi bude chodiť na víkendy. O tomto sa rozprávali pred tým ako išli k psychológovi i potom.

Kolízna opatrovníčka uviedla, že navrhuje súdu, aby rozhodol v zmysle znaleckého posudku, z ktorého vyplýva, že znalec nezistil, že by doterajšieho výchovné prostredie bolo nejakým spôsobom narušené, poukazuje aj na to, že znalec uviedol, že citová väzba maloletého a matky je pevná a významná. Poukazuje tiež na to, že znalec nedoporučuje vzhľadom na zamestnanie otca zverenie do jeho starostlivosti, keď v tom prípade by bola výchova a starostlivosť o maloletého ponechaná na staršieho súrodencu prípadne na starú matku. V znaleckom posudku je popisovaný i vzťah maloletého so súrodencami, zo znaleckého posudku vyplýva, že maloletý má vysoko kohézne iteragovanie so starším bratom B., s mladším nevlastným bratom W. je prítomné rivalizovanie, ktoré potencuje konfliktnosť vo vzťahu, ďalej to nie je rozvíjané, že by to bol vzťah, ktorý by ho ohrozoval, je toho názoru, že takéto správanie je vzhľadom na ich vek primerané. Vzhľadom na uvedené navrhuje zamietnuť návrh.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 78 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery.

V danej veci mal súd vykonaným dokazovaním preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Piešťany č.k. 5C/428/2008-75 zo dňa 22.10.2009 bolo manželstvo rodičov maloletého D. rozvedené, maloletý D. a maloletá C. boli zverení do osobnej starostlivosti matke a maloletý B. bol zverený do osobnej starostlivosti otca.

Otec sa predmetným návrhom domáhal zmeny tohto rozhodnutia - zverenia maloletého D. do svojej starostlivosti s odôvodnením, že o takúto zmenu ho požiadal sám maloletý D., keďže má veľmi dobrý vzťah s bratom B. a s ním, deti chcú byť s ním, maloletý u matky nechce bývať.

Z citovaného zákonného ustanovenia § 78 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine vyplýva, že súdne rozhodnutia možno zmeniť ak sa zmenia pomery.

V danej veci súd dospel k záveru, že návrh otca nie je dôvodný, keď od poslednej úpravy práv a povinností k maloletému D. nenastala žiadna zmena pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu výchovného prostredia. Otec ako hlavný dôvod na základe ktorého podal predmetný návrh uvádzal, že sám maloletý D. sa vyjadril, že chce s ním bývať. Súd do konania pribral znalca za účelom zistenia, či je v záujme maloletého D. zmena výchovného prostredia.

Ako vyplýva zo záveru znaleckého posudku, v aktuálnom stupni vývinu maloletého dominuje preferovanie rodiča, ktorý je viac povoluujúci a menej kritický vo výchove, resp. sa prikláňa k rodičovi, ktorý je viac odmeňujúci vo vzťahu, v danom prípade je to otec maloletého u ktorého maloletý trávi víkendy a prázdniny, kedy maloletý nemá školské povinnosti, má viac času na hranie, otec sa mu venuje. Podľa názoru znalca takéto hodnotenie je menej stabilné a ľahko ovplyvniteľné v čase a neodzrkadľuje hlbšiu citovú a sociálnu potrebu maloletého. Ako vyplýva zo znaleckého posudku, maloletý je aj vzhľadom k fyzickému veku v rozhodovaní nezrelý, uprednostňuje pôžitky a hravosť pred zodpovednosťou a povinnosťami (ktoré má u matky), čo však nie je výnimočné vzhľadom k jeho veku. Znaleckým vyšetrením znalec nezistil, že by výchovné prostredie maloletého bolo nejakým spôsobom narušené, citové väzby k matke sú pevné a významné. Znaleckým vyšetrením znalec zistil, že v záujme maloletého nie je potrebná zmena výchovného prostredia tak, aby bol zverený do osobnej starostlivosti otcovi.

I zo správy zo školy, ktorú maloletý navštevuje vyplýva, že rodinné prostredie v ktorom maloletý vyrastá má kladný vplyv na jeho vývoj.

Vzhľadom na uvedené súd návrh otca zamietol.

Súd v súlade s ustanovením § 148 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, uložil otcovi, ktorý inicioval predmetné konanie, povinnosť zaplatiť náhradu trov konania štátu, ktoré vznikli v súvislosti so znaleckým dokazovaním vo výške 487,52 eur (787,52 eur ako znalečné mínus preddavok na znalečné 300,- eur), keď uznesením č.k. 19P/48/2013-21 zo dňa 17.10.2013 bola otcovi uložená povinnosť zaplatiť preddavok na náklady spojené s podaním znaleckého posudku vo výške 300,- eur, rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 21.11.2013 a uznesením č.k. 19P/48/2013-63 zo dňa 4.3.2014 bolo znalcovi PhDr. Andrejovi Benkovičovi priznané znalečné vo výške 787,52 eur, ktoré bolo poukázané zo štátnych prostriedkov.

O trovách konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 146 ods. 1 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku, keď predmetné konanie je konaním ktoré sa mohlo začať i bez návrhu.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Trnave.

Odvolanie musí obsahovať nasledovné náležitosti:

Z podania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. Ďalej musí byť v odvolaní uvedené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.